Móri Borvidék
A móri történelemi borvidék internet portálján megtalál minden információt a jó borokról, programokról és rendezvényekről.
Háromnyelvű megjelenítés, friss hírek, fotóalbum, kvíz és szavazás, a móri borút, borkirálynők, receptek, bor és kultúra és még sok minden más... csak egy klikk kell!
www.moribordivek.hu

MÓR ÉS KISTÉRSÉGE KÖZÉLETI ÉS INFORMÁCIÓS LAPJA
EZERSZÓ
EXKLUZÍV KÜLÖNSZÁM
MEGJELENIK 10.000 PÉLDÁNYBAN INGYENESEN
2005. ÉVI KÜLÖNSZÁM

INTERNET
GRAFIKA
DTP
KÉPÜJSÁG
3D ANIMÁCIÓ
EZERSZÓ
REKLÁM ÉS MÉDIA STÚDIÓ
8060 Mór, Szent István tér 7. Tel.: 22/562-380 Fax: 22/562-382
Mobil: 20/9358-400 E-mail: mail@ezerszo.hu Internet: www.ezerszo.hu

A MÓRI KISTÉRSÉG TURISZTIKAI HELYZETE

A világ különböző földrészei, országai, régiói és települései között állandó a verseny a turisták figyelméért és pénzárcájáért. Gyakran viszont a messziről érkezett látogató hívja fel a figyelmet arra, hogy milyen szépségekkel, vonzó adottságokkal rendelkezik egy-egy tájék. Mór várost például „a Dunántúl Szentendréje", Csókakőt „vértesi sasfészek", Fehérvárcsurgót „horgászparadicsom" jelzővel illették azok, akik felfedezték a települések sajátos vonzerejét és a környezetükben rejlő lehetőségeket. Úgy véljük, a móri kistérség valóban minden adottsággal rendelkezik ahhoz, hogy helyt álljon ebben az éles versenyben, a belés külföldi utazók számára az eddiginél vonzóbb célpont legyen, és idővel a turizmus a tercier szektor részeként a kistérség gazdasági húzóágazatává váljon. Összeállításunk célja, hogy röviden bemutassuk a meglevő értékeket, felvessük a problémákat, fejlesztési lehetőségeket.

TERMÉSZETI ÉRTÉKEINK

Vértesi Tájvédelmi körzet, a Keleti- Bakony és a Móri borvidék

A Vértes és a Bakony hegyeinek, völgyeinek szépsége, a táj változatossága, az erdők, szántóföldek, rétek, szőlősdombok, hegyek, tavak és patakok látványának sokszínűsége már a régi korok emberét is megragadta, amikor a településhez ezt a vidéket választotta. A móri kistérség területén ma is számos védett természeti értéket találhatunk. A kistérség Pusztavám-Mór-Csókakő-Csákberény vonalától északra fekszik a Vértesi Tájvédelmi Körzet, amelyen több országos és helyi túra- és kiránduló útvonal vezet át. Egyik legnépszerűbb túravonal a Csákberényből induló Haraszt-hegyi botanikai és geológiai tanösvény, ahol a Vértes különleges geológiai képződményeit, szubmediterrán állat és növényvilágát figyelhetjük meg. A Csákberény melletti erdőrezervátumokban az oxigéndús levegő olyan érték, amelyet különösen a nagyvárosok lakói becsülnek. A terület flórája és faunája számos védett fajt foglal magában, ilyen például a dolomithegység déli lejtőit ősszel pirosra festő cserszömörce vagy a Pusztavám mellett található Pátrácos-tetői ősbükkös. A móri kistérségbe nyúlik be a Bakony északkeleti része, Bakonycsernye - Bodajk -Fehérvárcsurgó - Kincsesbánya - Isztimér - Bakonykúti településeket érintve. A Bakony gyönyörű színekben pompázó erdei, kanyargó patakjai elsősorban a romantikus tájak szerelmeseit vonzzák. A Gaja-patak Bodajk és Fehérvárcsurgó közötti szurdokvölgye, a Bakonykúti melletti Burok-völgy vadregényes barlangjai, a Tűzköves árok geológiai érdekességei, valamint a terület gazdag állat és növényvilága mind-mind maradandó élményeket nyújtanak a turisták számára. Több évszázados múltra tekint vissza ezen a vidéken a vadászat mestersége, és a vadállomány ma már szintén megőrzendő természeti értéket jelent. A tervek szerint a jövőben mindezt a Keleti-Bakony Tájvédelmi Körzet foglalja majd magába. A Vértes-völgyi táj egyedi szépségéhez hozzájárul a Móri Borvidék közel 1000 hektáros szőlőtermő területe is, amely az őszi szüreti időszakban mutatja meg legszebb arcát, a fürtöktől roskadozó szőlőtőkék és gyümölcsösök színpompás látványát.

ÉPÍTETT KÖRNYEZETÜNK ÉRTÉKEI

Várak, kastélyok, népi építészet, pincesorok, szobrok, műemlékek

A kistérség számos turisztikai vonzerővel rendelkező épített örökséggel büszkélkedhet. Ezek közül elsősorban Csókakő középkorban épített vára és a műemléki védettséget élvező kastélyok a legismertebbek, de ide sorolhatók a templomok, a települések népi építészeti stílusjegyeket megőrző utcarészei, házai és a tájegységre jellemző pincesorok, présházak is.
A XIII. századi csókakői vár az utóbbi évtizedek sikeres helyreállító munkájának köszönhetően egyre inkább visszanyeri régi szépségét a Móri-árok fölé magasodva. A középkor és a török idők e sajátos emlékhelye sok látogatót vonz a településre és újabban a történelmi korokat idéző várjátékok méltó helyszíne. Bakonycsernye mellett a Csikling-vár, Pusztavám közelében a Gerencsér-vár és a vörös klastrom néven is ismert vértesszentkereszti apátság rommaradványai idézik fel a régi korok emlékeit.
A kastélyok közül belül is megtekinthető a fehérvárcsurgói Károlyi-kastély. A 240 éves műemlék felújításának köszönhetően ma egy szép könyvtárnak ad otthont és az Európai Kulturális Találkozók Központjának első magyarországi tagjaként kulturális rendezvények, kiállítások állandó színhelye. Szintén látogatható az 1766-ban épült móri barokk Lamberg-kastély, amelyben a Városi Könyvtár, helytörténeti és borászati állandó kiállítás, Wekerle emlékszoba és időszaki kiállító galéria található. A copf Luzsénszky /Láncos/ kastély a város főterének meghatározó épületeként a móri polgármesteri hivatalnak ad otthont. Az iszkaszentgyörgyi klasszicista-neobarokk stílusban épült Pappenheim-kastély és a bodajki klasszicista Lamberg-kastély jelenleg csak kívülről tekinthető meg, utóbbit azonban szépen gondozott ősparkja miatt is érdemes felkeresni.
A hagyományos magyar paraszti építészeti stílusban épült lakóházak elsősorban Csókakő, Csákberény és Bakonykúti településeken lelhetők fel, míg Mór és Pusztavám egyes régi házai a sváb népi építészet stílusjegyeit őrzik. A csákberényi tájház kiállítása az 1920-as évek paraszti életét mutatja be. A móri belterületi présházak a bortermelő kultúra „élő" építészeti emlékei, amelyek részben barokk, klasszicista, romantikus stílusjegyeket hordoznak. A műemlék pincék sorába tartozik a móri Lamberg-pince, a katolikus templom alatti Kapucinus-pince és a csókakői papi dézsmapince.
A köztéri szobrok, emlékművek az ideérkező vendégeknek művészi-esztétikai élményeket nyújtanak. A kistérségben fellelhető számos régi műalkotás közül a bodajki Kálvária, a móri Nepomuki Szent János szobor a legismertebbek. A fehérvárcsurgói templomban látható Amerigo Tot híres szobra, a Csurgói Madonna. Mór belvárosa és a Lamberg-kastély parkja Nagy Benedek szobrászművész és alkotótársai keze nyomán szinte megújultak az elmúlt évtizedben. A főtéri Boldog Gizella szobor rövid idő alatt a város jelképe lett, a barokk kastélypark pedig Mór város egyik leghangulatosabb helyévé vált zenepavilonjának, madárházának, szoborparkjának és kiállító galériájának köszönhetően.

BORÁSZATI HAGYOMÁNYOK, AZ EZERJÓ BORÚT

A természeti és épített környezet mellett a térség turisztikai vonzerejében nagy jelentősége van a gasztronómiai és borászati jellegzetességeknek is. A móri kistérség 14 települése közül öt település része a Móri borvidéknek. A magánpincészetek megerősödésével a Móri borvidék ma újbóli „önmagára találásának" időszakát éli. A környékre jellemző magyaros és sváb étel-ital kínálat és a borászati hagyományok együttesen olyan vonzerőt jelentenek, amely a turizmus fejlődésének komoly hajtóereje lehet. Ma már létezik a borturizmus és egyre több termelő ismeri fel a borfogyasztáshoz kapcsolható turisztikai szolgáltatások gazdasági jelentőségét. Céltudatos marketing tevékenység eredményeként elérhető, hogy a vendég a pincékben, a termelőknél fogyassza el azt a bort, amely nyilvánvalóan drágábban kerülne az üzletek polcaira. 2004-ben bejegyzésre került az Ezerjó Borút Egyesület, melynek pincészetek, szállásadók és vendéglátóhelyek tagjai Mór - Csókakő - Söréd - Csákberény és Zámoly területén. A borút értelme és célja abban van, hogy az ideérkező vendégek a borvidéken hosszabb időt eltöltve szervezetten járják végig a pincéket, igényes borkóstolókon megtapasztalva a helyi borok és a gasztronómiai kínálat magas minőségét. Egy-egy kiváló pincészet, borház messze földön híressé teheti az egész borvidéket is, főleg akkor, ha színvonalas kiegészítő szolgáltatásokat és látványosságokat képes nyújtani. Jó példa lehet erre a móri Bozóky-pincészet, ahol a saját tőke mellé pályázati támogatást elnyerve kisebb magánmúzeumot hoztak létre pincészetükhöz kapcsolódva. Borászati eszközgyűjteményük bemutatja a turistáknak a borkészítés hagyományos eszközeit és a híres bálványpéseket is.

TURISZTIKAI SZOLGÁLTATÁSOK

Szálláshelyek, vendéglátóhelyek mennyisége és minősége

A kistérség szálláshely kínálata a mai kereslet mellett az év nagy részében képes kielégíteni az ideérkező vendégek elhelyezési igényeit, hiány csak a nagyobb rendezvények időszakában tapasztalható. /Mór város kereskedelmi szálláshely kínálata jelenleg kb. 300 vendég egyidejű elhelyezését teszi lehetővé, ehhez képest a 2004. évi Bornapokra csak a fellépő zenekarokban több mint 700 fő érkezett./ Ezt a problémát segít megoldani a lakossági fizető-vendéglátóhelyek szálláskínálata. A kistérség falvainak többségében szintén van étkezést is nyújtó színvonalas magánszállás. A kistérségi kereskedelmi szálláshelyek minősége az egyszerűbb turistaszállástól a magasabb kategóriába sorolt fogadókon, vendégházakon át a legmodernebb wellness szállóig szinte minden típust magában foglal. Feltételezve a magyar lakosság életszínvonalának az EU átlaghoz történő jövőbeni felzárkózását, a kistérség egészében a belföldi turisták igényeit kielégítő középáras, de minőségi szálláshelykínálat fejlesztése lenne indokolt. A térségi vendéglátóhelyek, éttermek mennyisége és színvonala már jelenleg is kielégítő, azokban szinte minden réteg megtalálhatja az igényének és ízlésének megfelelő étkezési és szórakozási lehetőségeket. Új színt vihet ebbe a kínálatba Móron a hamarosan megnyíló Futora Club, amelynek óriási pincehelyisége sajátos hangulatával, élő koncertjeivel igényesebb szórakozásra ad majd lehetőséget. Az információs társadalom fejlődése magával hozta az internet cafe-k megjelenését is, ilyen szolgáltatás ma Móron és Bodajkon áll a turisták rendelkezésére. Az ifjúsági turizmus igényeit a kistérségben két ifjúsági tábor is kielégíti. Közülük az ismertebb Balinka település mellett, a most elkészült Vértes Ifjúsági tábor pedig Pusztavám külterületén várja a legfiatalabb vendégeket.

Kapcsolódó turisztikai szolgáltatások

A móri kistérségben utazási iroda jelenleg nem működik, a programszervezést és más turisztikai szolgáltatásokat elsősorban a szállásadóhelyek végzik. Az étkeztetést és borkóstolást a legtöbb szálloda és vendégház ma már alapszolgáltatásként kínálja a Móri borvidék területén. A szállást, étkezést, borkóstolót, kocsikázást, túraszervezést, lovaglást, szaunát és más wellness szolgáltatásokat magában foglaló komplex programkínálattal ma még csak a legnagyobb móri szállodákban /Öreg Prés Fogadó és Wellness Szálló / várják a vendégeket. A konferenciaturizmus speciális igényeire - pl.: kiegészítő technikai berendezésekkel felszerelt konferenciaterem - is ugyanezen szállodák vannak felkészülve. Termálvíz hiányában a kistérségben a melegített vízű móri szabadtéri strand és a szabadidőközpont fedett uszodája nyújt lehetőséget a fürdésre, emellett nyaranta a fehérvárcsurgói víztározó strandja kínál vízparti felüdülést. Lovaglás elsősorban a móri, csókakői, csákberényi és pusztavámi vendéglátóhelyek és lovastanyák kínálatában szerepel, vadászatra viszont jellemzően a Kelet-Bakonyban van lehetőség. Fehérvárcsurgón, Tímárpusztán és Bakonycsernyén első osztályú vadászházak találhatók, a Vértesben a pusztavámi vadászház várja a vendégeket. A fehérvárcsurgói víztározó a hazai horgászturizmus egyik célpontja a 12 telepített halfajtának, a 20 bérelhető csónaknak és a jó megközelíthetőségnek köszönhetően. A kistérségben elsősorban Csókakő és Csákberény településekre jellemző a hagyományos falusi turizmus, ahol a szállásadók családias falusi környezetben történő pihenést és kapcsolódó szolgáltatásokat /falusi gazdaság, kocsizás, lovaglás, kézművesség/ kínálnak. A lovagláson és úszáson kívül Móron a teniszezés és a tekézés a turisták rendelkezésére álló sportlehetőségek. A kistérségben télen a bodajki sípálya várja a téli sportok szerelmeseit, akik síelni és szánkózni szeretnének.

VENDÉGVÁRÓ RENDEZVÉNYEK

A móri kistérségben szinte minden településen van szüreti nap, falunap és búcsú. A turisták idecsalogatásához önmagában ez nem elegendő, mivel a bel-és külföldi rendezvények versenyében csak az egyedi és színvonalas programok vonzzák nagyobb számban a látogatókat. A programkínálat elemzése alapján kitűnik, hogy a kistérségi turisztikai programok összehangolásának, időbeni szétterítésének jelentőségét még nem ismerték fel a szervezők. A rendezvényturizmus szezonális jellegű, a kistérségi rendezvények többsége a szűrethez kapcsolódóan az őszi időszakra esik, mint például a móri, csákberényi bornap, a pusztavámi, isztiméri és fehérvárcsurgói szüreti napok. Közülük is legnagyobb turisztikai esemény a Móri Bornapok, amely a bor ünnepét fúvószenei és kórusfesztiválokkal kapcsolja össze. Október első hétvégéjén több tízezer résztvevője van a hagyományos programsorozatnak. A móri programkínálatot tavasszal a borkultúra és a gasztronómia jegyében a Szent György Napok színesíti, de a látogatottsága a pénzügyi források szűkössége miatt jelenleg csak töredéke a Bornapoknak. Az utóbbi években egyre ismertebbé és látogatottabbá vált viszont a Csókakői Várjátékok, amelyen a középkori harci játékok és a nívós könnyűzenei koncertek jelentik a legnagyobb vonzerőt.
A turisztikai rendezvények sikere és színvonala nagymértékben a rendelkezésre álló pénzen múlik. Jelenleg a költségeket döntően a helyi önkormányzatok finanszírozzák, külső pályázati források bevonásában csak Csókakő önkormányzata mutatott fel eredményeket.

TURISZTIKAI MARKETING

A kistérség turisztikai helyzetét értékelve a legnagyobb elmaradás a szervezett tájékoztatás, propaganda- és marketingtevékenység területén tapasztalható. Tourinform iroda vagy más hasonló feladatot ellátó, állandóan nyitva tartó professzionális turisztikai tájékoztató központ nincs a kistérségben. Ennek hiányában jelenleg a helyi önkormányzatok, az érintett civil szervezetek és vállalkozások eseti feladata a turisztikai kínálat megismertetése és az ehhez szükséges anyagi források előteremtése. Ebből a helyzetből adódóan az esetenként készülő nyomtatott bemutatkozó kiadványok megjelenésükben nem egységesek, kivitelükben és tartalmukban is eltérő színvonalúak. A kistérségi turisztikai szereplők bel- és külföldi sajtóval való kapcsolattartása is esetleges, jellemzően a rendezvényekhez kapcsolódik, ezért hiányzik a kistérség lehetőségeit hangsúlyozó pozitív tartalmú folyamatos sajtójelenlét. Marketingstratégia hiányában a kistérség turisztikai lehetőségeinek megismertetése a különböző szakkiállításokon, illetve az utazási irodák felé nincs megfelelően összehangolva, illetve ennek sikere szintén az ebben szerepet vállaló egyes civil szervezetek és az érintett vállalkozások anyagi áldozatvállalásának függvénye. Ma már a szálláshelyeket és programokat is sokszor közvetlenül az interneten keresik az utazók, így az elektronikus marketing egyre nagyobb szerepet kap a turizmusban. A települések és turisztikai vállalkozások helyi honlapjai ezzel az igénnyel lépést tartva egyre több érdemi információt tartalmaznak. A kistérség internetes turisztikai marketingjében nagyobb előrelépést 2004-ben az állami pályázati és helyi támogatással elkészített háromnyelvű Móri Borvidék internet portál megjelenése jelentett. A www.moribordivek.hu portálon a borvidék teljes körű bemutatását kiegészítve valamennyi turisztikai szolgáltató, szállásadó és vendéglátó megjelenítheti saját bemutatkozását, ajánlatát.

ERŐSSÉGEK, GYENGESÉGEK ÉS LEHETŐSÉGEK

Reméljük, a fentiekből az olvasó számára is kitűnik, hogy a kistérség legfontosabb turisztikai erősségei a természeti és építészeti értékek, a turisztikai kínálat sokszínűsége, a csak erre a tájra jellemző kulturális, gasztronómiai, borászati hagyományok, továbbá a hagyományos vendégszeretet és a meglevő infrastruktúra. Gyengeségek közé azt sorolhatjuk, hogy a kistérség szintjén ma nincs összehangolt turisztikai stratégia, időben nem eléggé szétterített a programkínálat, hiányos a turisztikai marketing és propaganda, kevéssé eredményes ezen a területen a külső pénzügyi fejlesztési források bevonása. Az ipari parkok foglalkoztatottsága mellett a turizmus szerepe látszólag kevésbé jelentős a kistérség gazdaságában, de fejlesztése lényeges összetevője lehet a jövőbeni gazdasági növekedésnek és a foglalkoztatásnak. /Különös tekintettel arra is, hogy 2002-ben a közvetett és közvetlen turizmus termelte ki a magyarországi GDP 8,8 %-át és a munkavállalók 12 %-át foglalkoztatta./ A fejlődés érdekében szorosabb összefogásra lenne szükség a turizmus egyes szereplői - a települési önkormányzatok, szállásadók, vendéglátók, rendezvényszervezők, kiadók, marketing- és reklámszolgáltatók, stb. - között elsősorban azért, hogy ténylegesen megvalósuljon a kistérségben a kapcsolt turisztikai szolgáltatások lánca. Szakemberek bevonásával és a tevékenység szervezeti-technikai feltételeinek megteremtésével magas szintű tájékozató, szervező és marketingtevékenységre lenne szükség a közvetlen emberi kapcsolatok, az internet, a kiadványok, vásárok, bemutatók lehetőségeit az eddiginél jobban kihasználva. Tudatosabban kellene élni a különböző belföldi és EU pályázati lehetőségekkel, amelyek turisztikai beruházások megvalósítását, minőségi programok szervezését teszik lehetővé. A turisztikai vállalkozások támogatásának a minőségi turizmus megteremtése irányába kellene mutatnia. A kistérség adottságaihoz igazodó turisztikai ágazatok (kastélyhasznosítás, borút, kulturális-, vadász- és lovasturizmus, falusi turizmus) a valós piaci igényeket kiszolgáló komplex fejlesztéseit célszerű előnyben részesíteni. Ennek érdekében valószínűleg a kistérségi állami és civil szervezetek és az önkormányzatok szerepvállalásának erősítésére is szükség van.

EZERSZÓ - A Móri Kistérség turisztikai helyzete Mór és környéke közéleti és információs kiadványa Nyt. szám: 17.064/1998 Felelős kiadó: Ezerszó Bt. Szarka Attila ügyvezető Mindennemű utánközlés csak a kiadó engedélyével lehetséges! A kiadvány anyagát a www.morpont.hu kistérségi honlapon is közzétesszük.
A különszámot szerkesztette: Buza Ernő Grafikus tervezés és nyomdai előkészítés: Szarka Attila, Förhétz Csaba Hirdetésszervező: Buza Csilla A kiadó címe: 8061 Mór, Szent I. tér 7. Pf.: 28. Telefon: 22/562-380 Fax: 22/562-382 Internet: www.ezerszo.hu E-mail: mail@ezerszo.hu